

Przewodnik po wystawie „Tu Muranów”

**w tekście łatwym
do czytania
i rozumienia**

**Muzeum Historii
Żydów Polskich POLIN**

1. Muzeum POLIN

W Muzeum POLIN poznasz historię Żydów mieszkających w Polsce.

Muzeum POLIN ma siedzibę na Muranowie.

1. Muzeum POLIN

W Muzeum POLIN poznasz historię Żydów mieszkających w Polsce.

Muzeum POLIN ma siedzibę na Muranowie.

1. Muzeum POLIN

Warszawa, a także inne duże miasta jest podzielona na dzielnice.

Podział na dzielnice pomaga w zarządzaniu miastem.

Każda dzielnica ma swój urząd i burmistrza.

Dzielnice dzielą się na mniejsze tereny.

Różnią się one od siebie budynkami, historią a także pochodzeniem mieszkańców.

1. Muzeum POLIN

W Warszawie nazwy tych obszarów znajdziesz na tabliczka z nazwami ulic.

Muranów jest właśnie takim obszarem.

Zadanie * Czy wiesz w jakiej dzielnicy Warszawy mieszkasz?

2. Zasady zwiedzania

Teraz w Muzeum Polin obowiązują dodatkowe zasady bezpieczeństwa.

Szatnia jest nieczynna.

Plecak oraz kurtkę zostaw w szafkach po wejściu do budynku.

Na wystawie może być tylko 60 osób.

Jeśli będzie za dużo, pracownik muzeum, poprosi Cię o poczekanie.

2. Zasady zwiedzania

Przed wejściem na wystawę musisz:

- zdezynfekować ręce płynem
- założyć rękawiczki jednorazowe
- założyć maseczkę zakrywającą nos i usta.

Na wystawie możesz:

- czytać opisy
- oglądać przedmioty, zdjęcia, filmy i mapy
- usłyszeć dźwięki.

3. Wskazówki sensoryczne

Światło

Na wystawie światło jest delikatne.

Przedmioty w gablotach są dodatkowo oświetlone.

3. Wskazówki sensoryczne

Dźwięk

W części wystawy o Szpitalu św. Zofii oraz Skrzyżowaniu Nalewki/ Gęsia/ Franciszkańska oraz Nalewki 15 usłyszysz odgłosy podwórek Muranowa.

W części wystawy o Ogrodzie Krasińskich usłyszysz odgłosy ptaków.

Na całej wystawie rozmieszczone są słuchawki, w których słyszeć głosy ludzi opowiadających o różnych miejscach na Muranowie.

3. Wskazówki sensoryczne

Dotyk

Szpital św. Zofii - znajduje się tam fragment cegły, z jakiej budowano Muranów, można jej dotknąć.

W czytelnia przy schodach są książki o Muranowie, możesz je przeglądać.

Na piętrze, na podłodze ustawione są makiety budynków - można na nich siadać.

3. Wskazówki sensoryczne

Jeśli poczujesz się zmęczony?

Odpocząć możesz przy oknie.
Jest tam miejsce do siedzenia.

Odpocząć możesz na krzesłach rozstawionych w różnych miejscach wystawy.

Odpocząć możesz w czytelnicy
przy kręconych schodach.

Odpocząć możesz w sali na piętrze.
Dojdiesz do niej kręconymi schodami.

W tej sali są pufy do siedzenia,
są szare i mają geometryczne kształty.

4. Wystawa

4.1. Witaj na Muranowie!

Przed II Wojną Światową w Warszawie mieszkało dużo Żydów.

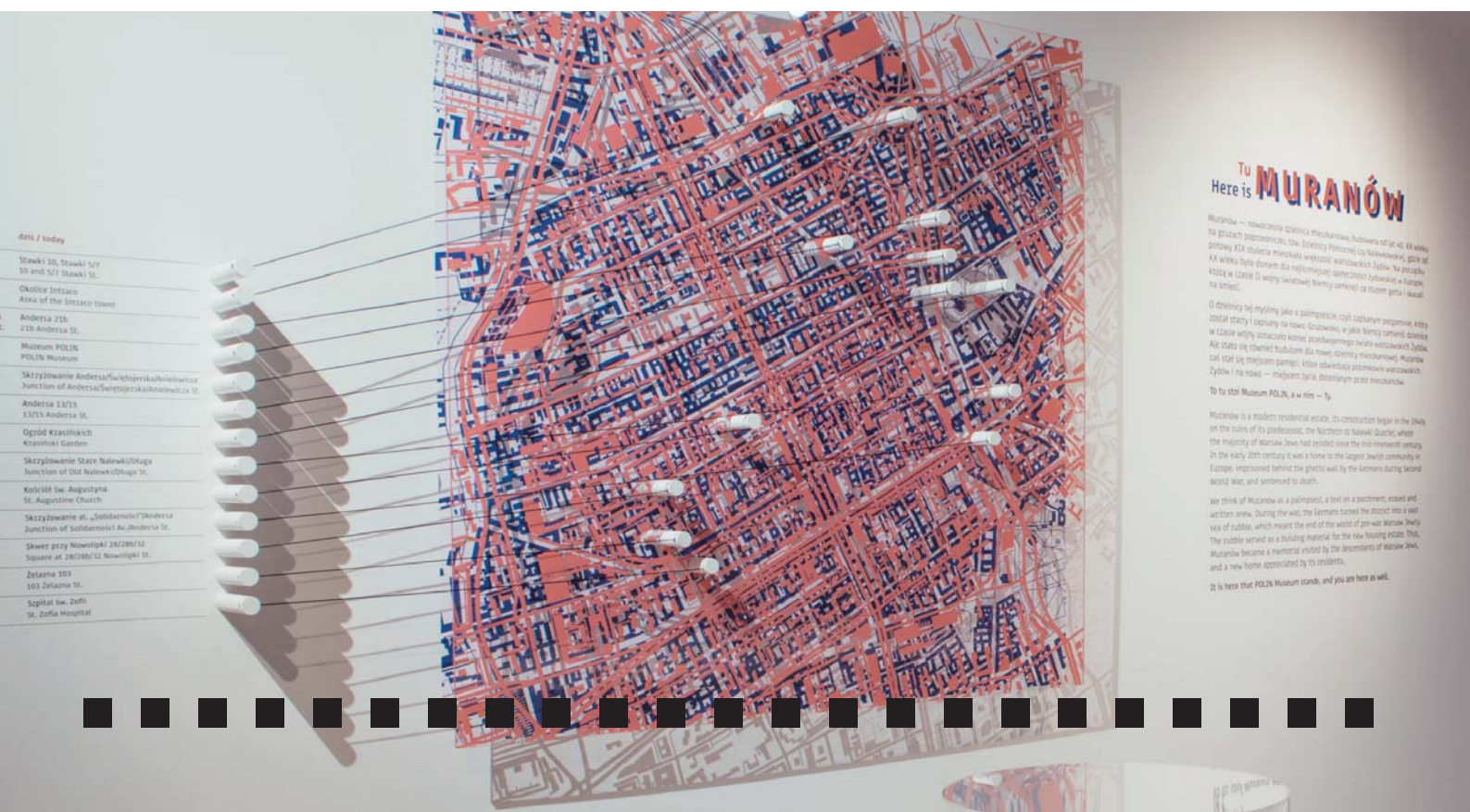
Najwięcej Żydów mieszkało w Dzielnicy Północnej, obecnie nazywanej Muranowem.

W czasie II Wojny Światowej cała dzielnica została zniszczona.

Na gruzach starych domów, zbudowano osiedla mieszkaniowe.

Oglądając wystawę „Tu Muranów” poznasz historię mieszkańców i miejsc ważnych dla Muranowa.

Zwiedzanie wystawy rozpocznij przy mapie Muranowa.

4.1. Witaj na Muranowie!

Muranów znajduje się pomiędzy ulicą Bonifraterską, Aleją Solidarności, Aleją Jana Pawła II i ulicą Stawki.

Ulice i budynki zmieniały się przez lata.

Dlatego mapa jest dwukolorowa.

Mapa z 1936 roku jest koloru niebieskiego.

Aktualna mapa ma kolor czerwony.

Miejsca o których dowiesz się na wystawie, zaznaczono białymi słupkami.

Nazwa Muranów pochodzi od pałacyku zbudowanego przez Wenecjanina Szymona Józefa Bellottiego.

Szymon Józef Bellotti nazwał pałacyk Murano. Tak samo nazywa się wyspa we Włoszech gdzie się urodził.

Zadanie * Czy widziałeś kiedyś miejsca zaznaczone na mapie Muranowa?

Zapisz adresy miejsc, które Cię zaintrygują.

.....

.....

.....

4.2. Kto mieszkał na Muranowie?

Na Muranowie 500 lat temu zaczęli mieszkać Żydzi.

Mieli swoje domy, sklepy, warsztaty i domy modlitwy.

Na ulicy słychać było język polski, hebrajski, jidysz i rosyjski.

Nawet napisy nad sklepami były pisane w kilku językach.

Pod szklanymi kloszami są stare przedmioty znalezione podczas budowy Muzeum Polin.

To pamiątki po Żydowskich mieszkańcach Muranowa.

Szklanki, butelki, garnki, talerze, sztucce to przedmioty których kiedyś używali w swoich domach.

Zwróć uwagę na łyżkę z kawałkiem drewna. To korzeń drzewa. Łyżka była w ziemi i wrosła w drewno.

Zadanie * Czy widziałeś kiedyś miejsca zaznaczone na mapie Muranowa?

Zapisz adresy miejsc, które Cię zaintrygują.

.....

.....

Podczas II Wojny Światowej na terenie Muranowa naziści utworzyli getto.

Było to jedyne miejsce w Warszawie, gdzie mogli mieszkać Żydzi.

Żydowscy mieszkańcy nie przeżyli wojny.
Zostali zabici przez nazistowskich żołnierzy.
Budynki na terenie getta zostały spalone i zburzone.
Podczas ich wyburzania przedmioty, które widziałeś
znalazły się pod ziemią.

Przyjrzyj się pracy artystki Jadwigi Sawickiej.
Pokazuje ona jak głosy dawnych mieszkańców Murano-
wa się zmieniają i przenikają.
Na brązowych plakatach są czarne litery.
To słowo głosy napisane w trzech językach.
W jidysz - קולות, po polsku - głosy, po angielsku - voices

4.3. Budynki

Budynki na Muranowie zmieniały się przez lata.

Kiedyś były tu łąki i pałace.

Z czasem coraz więcej osób zaczęło mieszkać na Muranowie.

Obejrzyj ciąg ilustracji na ścianie.

Przekonaj się jak zmieniały się budynki na Muranowie.

Zatrzymaj się na chwilę przed oknem.

Widać z niego Pomnik Bohaterów Getta.

Za pomnikiem zobaczysz budynki zbudowane po II Wojnie Światowej.

Podobne budynki zobaczysz na całym Muranowie.

Po wojnie na Muranowie zamieszkali nowi mieszkańcy.

W budynkach nie tylko się mieszka.

Budynki służą ludziom w różnym celu.

**Można zrobić w nich zakupy, jeść, uczyć się i modlić,
leczyć a także bawić.**

Poznaj historię ważnych miejsc na Muranowie.

Przeczytasz o nich na białych słupach.

Znajdź słup, znajdujący się najbliżej mapy i stołu.

**Na Muranowie przy ulicy Żelaznej znajduje się Szpital
Świętej Zofii.**

To pierwszy publiczny szpital położniczy w Warszawie.

Powstał ponad 100 lat temu.

Urodziło się tutaj wiele dzieci. Szpital działa do dziś.

Wskazówka *

Posłuchaj opowieści mieszkańców.

Usłyszysz je w słuchawkach wiszących przy słupach.

Zadanie *

Zapisz datę swoich urodzin?

.....

Zapytaj rodziców w którym szpitalu się urodziłeś?

.....

4.4. Ulica Nalewki

Ulica Nalewki była najważniejszą ulicą żydowskiego Muranowa.

Zbudowano przy niej piękne kamienice.

Było tu wiele sklepów, kawiarni, księgarni, warsztatów rzemieślniczych.

Rzemieślnik to osoba, która samodzielnie wykonuje przedmioty lub usługi.

Rzemieślnikiem jest jubiler, bo robi biżuterię lub fryzjer bo czesze i obcina włosy.

Rzemieślnik jako dowód swoich umiejętności posiada dokument ukończenia szkoły lub kursu.

Znajdź w gablocie srebrną łyżeczkę i koszyczek do szklanki.

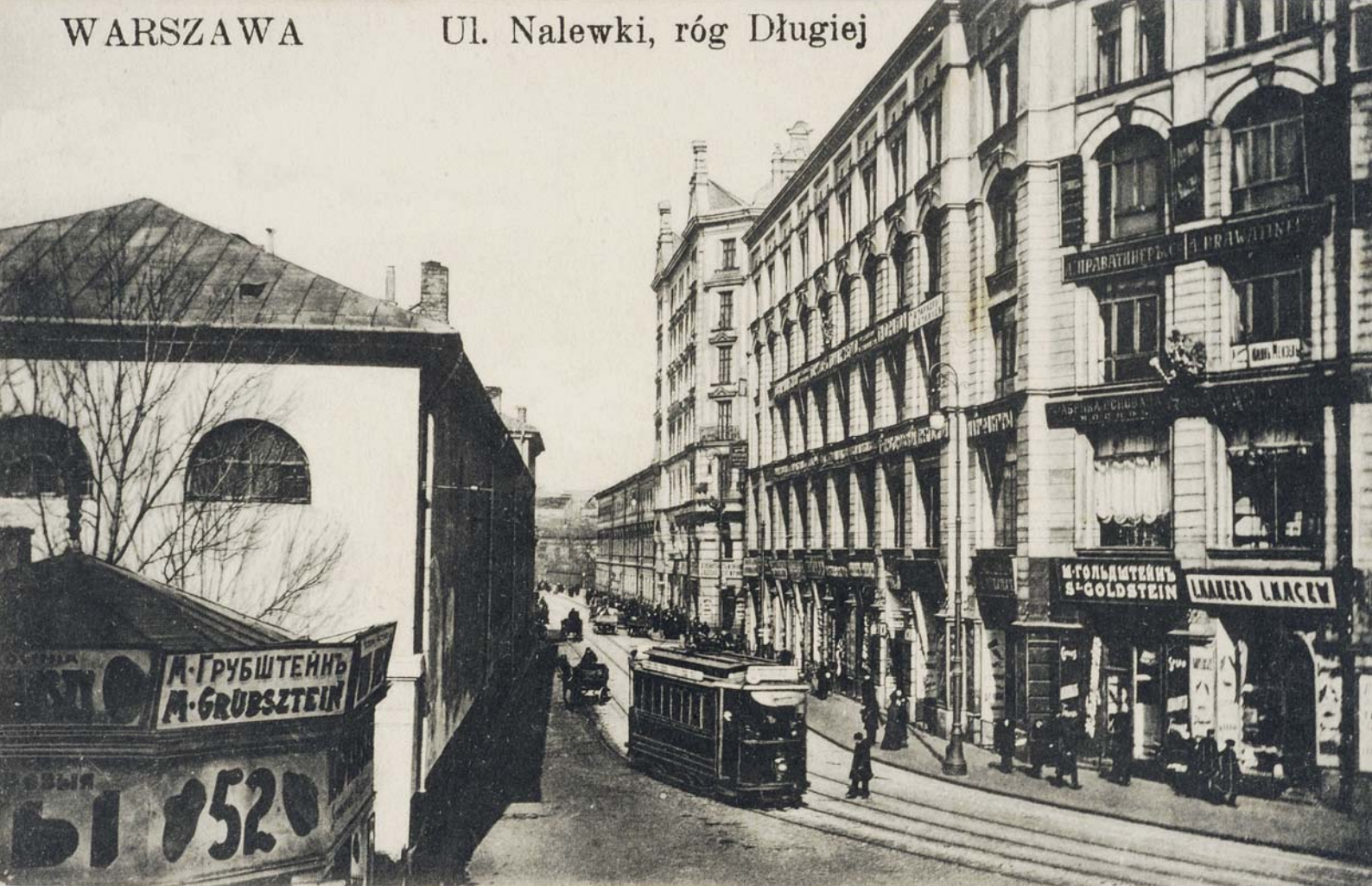
Powstały one w manufakturze sreber i platerów Joska Zylberberga na Muranowie.

Manufaktura to zakład w którym przedmioty wykonywane są ręcznie.

Zwróć uwagę jak są ozdobione.

Czy różnią się od sztucców, którymi teraz jesz?

Podczas II Wojny Światowej ulica Nalewki została zniszczona.

Do dziś przetrwał tylko jeden jej fragment.
Ulica ta nazywa się teraz Stare Nalewki.

Obejrzyj fotografie i przekonaj się jak wyglądała kiedyś ulica Nalewki.

Przejdź pomiędzy białymi ściankami i posłuchaj dźwięków ulicy przedwojennego Muranowa.

4.5. Transport

Mieszkańcy Muranowa tak jak i dziś jeździli tramwajami.
Tramwaje były inne niż teraz.

Pierwsze tramwaje były ciągnięte przez konie.

Sto lat temu pojawiły się tramwaje elektryczne.

Na Muranowie były dwie zajezdnie tramwajowe.
Była to zajezdnia konna

i elektryczna.

Na starych fotografiach zobaczysz jak wyglądały tramwaje.

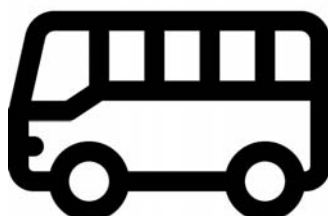
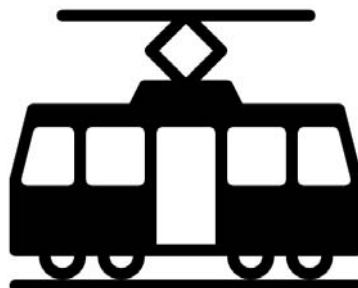
Wskazówka *

Obok zdjęć są lupy powiększające.

Przez lupę zobaczysz nawet bardzo małe rzeczy.

Zadanie *

Czym przyjechałeś do muzeum?

4.6. Przyroda

Mieszkańcy Muranowa lubili wypoczywać w Ogrodzie Krasińskich.

Spotykali się i spacerowali. Latem opali się na ławkach. Zimą dzieci zjeżdżały z górek na sankach.

W parku rosną różne gatunki drzew.

Przypatrz się dokładnie liściom i owocom.

Później spacerując po ogrodzie będziesz wiedzieć jak nazywają się te drzewa.

* Zadanie

Dorysuj drugą połowę liścia.

W Ogrodzie żyją także zwierzęta.

Najwięcej jest tu owadów, wiewiórek i ptaków.

Posłuchaj śpiewu i odgłosów ptaków.

* Zadanie

Rozpoznajesz jakie to ptaki?

Mirabelka to drzewko owocowe.

Na wiosnę ma białe kwiaty, a latem żółte owoce podobne do śliwek.

Mirabelka, która rosła na podwórzu, przy ulicy Wałowej to drzewo bardzo ważne dla mieszkańców Muranowa.

Drzewko rosło tutaj przez sto lat.

Niestety zostało wycięte podczas budowy apartamentowca.

Na szczęście dawny mieszkaniec Muranowa zabrał ze sobą pestki mirabelki podczas przeprowadzki do Waszyngtonu.

Zasadził tam nowe drzewko, a w końcu cały sad mirabelkowy. Mirabelki przypominały mu dom.

Dowiedział się, że mirabelkę z Muranowa wycięto.

Dlatego podarował pestki ze swojego drzewka, z których wyhodowano siewkę.

Siewka to młoda roślina, która wykiełkowała z pestki.

Mirabelkę zasadzono na Muranowie jeszcze raz.

Na wystawie pokazujemy pestkę mirabelki.

Czy potrafisz ją odnaleźć?

*** Zadanie**

Co można zrobić z mirabelki?

.....

Czy Ty też masz swoje ulubione drzewo? Narysuj je.

